

Sygn. akt VII U 97/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 grudnia 2017 r.

**Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych**

w składzie:

Przewodniczący SSO Renata Gąsior

Protokolant Paulina Filipkowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 14 grudnia 2017 r. w Warszawie

sprawy W. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...)Oddział w W.

o rentę z tytułu niezdolności do pracy

na skutek odwołania W. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 5 grudnia 2016 r., znak: (...)oraz z dnia 12 stycznia 2017 r., znak: (...)

1. umarza postępowanie w zakresie odwołania W. W. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...)Oddział w W. z dnia 5 grudnia 2016 r., znak: (...),

2. zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 12 stycznia 2017 r., znak: (...), w ten sposób, że przyznaje odwołującemu W. W. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres od dnia 1 grudnia 2016 r. do dnia 31 grudnia 2018 r.

UZASADNIENIE

W dniu 2 stycznia 2017 r. **W. W.** złożył odwołanie

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddziału w W.

z dnia 5 grudnia 2016 r. (...)na podstawie której organ rentowy odmówił przyznania mu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Odwołujący wniósł o zmianę skarżonej decyzji i przyznanie mu prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy. Odwołujący uzasadnił swoje stanowisko swoim stanem zdrowia oraz stopniem zaawansowania dolegających mu schorzeń, wyjaśniając, że nie zgadza się ze stanowiskiem komisji lekarskiej ZUS i organu rentowego wyrażonym w uzasadnieniu skarżonej decyzji. Wskazał, że cierpi na choroby o podłożu neurologicznym, reumatologicznym i dermatologicznym, choruje również na nadciśnienie (odwołanie k. 2-3 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie 23 stycznia 2017 r. **Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.** wniósł o oddalenie odwołania W. W. na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. W uzasadnieniu pełnomocnik ZUS wyjaśnił, że odwołujący pobierał rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy w okresie od 1 lipca 2014 r. do 30 listopada 2016 r. W wyniku złożenia przez odwołującego wniosku o ponowne przyznanie prawa do renty został on skierowany do lekarza orzecznika, a następnie do komisji lekarskiej ZUS, która orzekła, że nie jest on osobą niezdolną do pracy.

Na tej podstawie organ rentowy odmówił mu prawa do roszczonego świadczenia (odpowiedź na odwołanie k. 5 a.s.).

Ponadto W. W. w dniu 25 stycznia 2017 r. odwołał się od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddziału w W. z dnia 12 stycznia 2017 r., wnosząc o jej zmianę i przyznanie mu prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy. W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. z przyczyn jak wyżej, a ponadto wnosząc o rozpoznanie sprawy wraz z odwołaniem W. W. od decyzji z dnia 5 grudnia 2016 r. (odwołanie k. 2 a.s., odpowiedź na odwołanie k. 4 a.s. – akta sprawy VII U 151/17).

Zarządzeniem z dnia 2 marca 2017 r. Przewodnicząca na podstawie art. 219 k.p.c. zarządziła połączenie sprawy VII U 151/17 ze sprawą VII U 97/17 celem łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia (zarządzenie z 02.03.2017 r. k. 8 a.s. – akta sprawy VII U 151/17).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Odwołujący W. W. od 2003 roku pobierał rentę z tytułu niezdolności do pracy. Ostatnio pobierał z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych

(...) Oddziału w W. rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy

w okresie od dnia 1 lipca 2014 r. do 30 listopada 2016 r. Prawo do renty zostało mu przyznane na podstawie decyzji ZUS z dnia 21 lipca 2015 r., wydanej celem wykonania wyroku Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie z dnia 2 czerwca 2015 r., na podstawie którego zmieniono decyzję ZUS

z dnia 12 sierpnia 2014 r. znak: (...) (wyrok z 02.06.2015 r.

k. 113 a.r., decyzja ZUS z 21.07.2015 r. k. 119 a.r.).

W dniu 20 października 2016 r. W. W. złożył do ZUS wniosek o ponowne ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy (wniosek k. 157 a.s.). W związku z powyższym odwołujący został skierowany do lekarza orzecznika ZUS, który orzeczeniem z dnia 9 listopada 2016 r. uznał, że nie jest on osobą niezdolną do pracy. Na tej podstawie Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydał w dniu 5 grudnia 2016 r. decyzję znak: (...)

na podstawie której odmówił mu prawa do wnioskowanego świadczenia (orzeczenie lekarza orzecznika z 09.11.2016 r. k. 164 a.r., decyzja ZUS

z 09.11.2016 r. k. 165 a.r.).

W dniu 8 grudnia 2016 roku do organu rentowego wpłynął sprzeciw W. W. od orzeczenia lekarza orzecznika ZUS z dnia 9 listopada 2016 r. W związku z powyższym odwołujący został skierowany na badania przez komisję lekarską ZUS, która orzeczeniem z dnia 10 stycznia 2017 r. podtrzymała stanowisko lekarza orzecznika co do tego, że odwołujący nie jest osobą niezdolną do pracy. W oparciu o powyższe Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydał w dniu 12 stycznia 2017 r. kolejną decyzję znak: (...), na mocy której uchylił w całości decyzję z dnia 5 grudnia 2016 roku oraz ponownie odmówił przyznania odwołującemu prawa do renty

z tytułu niezdolności do pracy (sprzeciw k. 20 a.r. tom II, orzeczenie komisji lekarskiej ZUS z 10.01.2017r. k. 167 a.r., decyzja ZUS z 12.01.2017 r.

k. 169 a.r.).

W. W. odwołał się od powyższej decyzji inicjujący tym samym niniejsze postępowanie (odwołanie k. 2 a.s.).

W toku postępowania Sąd Okręgowy dopuścił dowody z opinii biegłych sądowych z zakresu chorób wewnętrznych, dermatologii, neurologii, reumatologii oraz ortopedii celem ustalenia stanu zdrowia odwołującego w kontekście jego zdolności do pracy (k. 8 a.s.).

W oparciu o opinie powyższych biegłych oraz dokumentację lekarską odwołującego Sąd ustalił, że W. W. choruje na cukrzycę oraz nadciśnienie tętnicze, przy czym schorzenia te nie doprowadziły do istotnego uszkodzenia narządów wewnętrznych w postaci powikłań narządowych

i naczyniowych. W ocenie biegłej diabetolog odwołujący wymaga systematycznego leczenia hipotensyjnego i przeciwcukrzycowego, przestrzegania diety i redukcji masy ciała. Ponadto odwołujący leczyl się ambulatoryjnie w Poradni Neurologicznej w związku z mimowolnymi kurczami mięśni szyi, przyjmował toksynę botulinową z pozytywnym rezultatem.

Biegły neurolog w badaniu przedmiotowym nie stwierdził u odwołującego odchyień od normy neurologicznej. Dodatkowo u odwołującego zdiagnozowano zmiany zwyrodnieniowo-dyskopatyczne kręgosłupa bez upośledzenia sprawności i bez objawów zespołu bólowego oraz początkowe zmiany zwyrodnieniowe stawów kolanowych. W ocenie biegłego ortopedy stopień zaawansowania stwierdzonych u odwołującego schorzeń nie jest duży

i nie powoduje jakichkolwiek dysfunkcji ruchu, potwierdził to również biegły reumatolog. Jednocześnie Sąd ustalił, że odwołujący od 18 roku życia cierpi

na łuszczycę, korzysta z usług Poradni Dermatologicznej. Choroba wywołuje rozległe zmiany o charakterze łuszczycowym na całym ciele, w szczególności

w okolicach kolan, łokci, skórze głowy, płytek paznokciowych dłoni i stóp oraz na tułowiu i w obrębie pachwiny. Mimo stosowanego wieloletniego leczenia

nie uzyskano znaczącej poprawy stanu zdrowia. W ocenie biegłego dermatologa schorzenie łuszczycowe wraz z innym współwystępującymi schorzeniami powoduje częściową niezdolność do pracy w okresie od 1 grudnia 2016 r.

do 31 grudnia 2018 r. Ponadto zdaniem biegłego leczenie farmakologiczne niektórych współwystępujących schorzeń może mieć negatywny wpływ

na przebieg leczenia łuszczycy (opinie biegłych: neurolog i diabetolog k. 24-26 a.s., reumatolog k. 41-42 a.s., ortopedy k. 62-65 a.s. oraz dermatologa k. 101-107 a.s., dokumentacja medyczna – tom II akt rentowych oraz k. 15-18 i 46-52 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił powyższy stan faktyczny w oparciu o wymienione wyżej dowody z dokumentów oraz opinii biegłych sądowych specjalistów z zakresu medycyny.

Dowody z dokumentów obejmowały przede wszystkim dokumentację medyczną odwołującego, zawierającą podstawowe informacje o schorzeniach,

na które odwołujący cierpi, a także historię ich leczenia. Dane pozyskane

z dokumentów pozwoliły ustalić ogólny przebieg schorzeń, metody leczenia oraz stan zdrowia odwołującej aktualny na dzień wydania skarżonej decyzji,

a ich wartość należy podkreślić w kontekście źródła informacji dla biegłych sądowych powołanych w niniejszej sprawie. Sąd mając na uwadze powyższe ocenił dowody z dokumentów jako wiarygodne.

Opinie biegłych Sąd ocenił jako merytoryczne, rzetelne i odpowiadające wskazanej biegłym tezie dowodowej. Biegli dokonali analizy stanu zdrowia odwołującego stosownie do swoich specjalności oraz w oparciu o dostępny materiał dowodowy oraz badania odwołującego, a przedstawione przez nich wnioski były jasne, zrozumiałe i precyzyjne. Opinie biegłych były pełne,

nie zawierały sprzeczności ani braków, które mogłyby skutkować pozbawieniem ich mocy dowodowej.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy uznał zgromadzony w sprawie materiał dowodowy za wystarczający do rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie W. W. od skarżonej decyzji ZUS było zasadne i jako takie zasługiwało na uwzględnienie.

W rozpatrywanej sprawie odwołujący pobierał rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy w okresie od dnia 1 lipca 2014 r. do 30 listopada 2016 r. W związku z upływem terminu, na jaki renta została przyznana, odwołujący zwrócił się do organu rentowego o ponowne przyznanie mu prawa do ww. świadczenia. Na mocy skarżonej decyzji organ rentowy odmówił

mu jednak prawa do renty, wskazując, że komisja lekarska ZUS nie uznała go za osobę niezdolną do pracy. Odwołujący nie zgodził się ze skarżoną decyzją organu rentowego i zakwestionował poprzedzające jej wydanie orzeczenie komisji lekarskiej. Spór w sprawie koncentrował się więc wokół tego, czy odwołujący, która był uprzednio uprawniony do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy, w dalszym ciągu jest osobą niezdolną do pracy i ma z tego tytułu prawo do dalszego pobierania świadczenia.

W myśl art. 57 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1383 z późn. zm. – dalej jako ustawa emerytalna) renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące warunki:

- 1) jest niezdolny do pracy,
- 2) ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy,
- 3) niezdolność do pracy powstała w okresach składkowych wymienionych w ustawie albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

Przepis art. 107 ustawy emerytalnej wskazuje, że prawo do świadczeń uzależnionych od niezdolności do pracy oraz wysokość tych świadczeń ulega zmianie, jeżeli w wyniku badania lekarskiego, przeprowadzonego na wniosek lub z urzędu, ustalono zmianę stopnia niezdolności do pracy, brak tej niezdolności lub jej ponowne powstanie. Cytowany wyżej przepis wskazuje,

że prawo do świadczeń uzależnionych od niezdolności do pracy może ulec zmianom w przypadku zmiany kwalifikacji niezdolności do pracy, jej ustania lub ponownego powstania. W aspekcie formalnoprawnym następuje więc zmiana rodzaju pobieranej renty, utrata prawa do renty lub ponowne nabycie uprawnień. O zmianach w prawie i wysokości świadczeń rentowych przesądza wynik badania lekarskiego przeprowadzanego przez Lekarza Orzecznika ZUS/Komisję Lekarską ZUS, które to organy orzecznicze dokonują oceny niezdolności do pracy, jej stopnia i trwałości. Treść orzeczenia Lekarza Orzecznika ZUS/Komisji Lekarskiej ZUS w przedmiocie zmiany kwalifikacji niezdolności do pracy, braku tej niezdolności lub jej ponownego powstania, powinna w równym stopniu wynikać z profesjonalnej oceny stanu zdrowia badanego (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 stycznia 2001 r., II UKN 181/00).

W kontekście powyższego przyjmuje się, że przy rozpoznawaniu spraw o dalsze prawo do renty, zgodnie z art. 107 ustawy emerytalnej, należy zbadać czy aktualny na dzień wydania decyzji stan zdrowia osoby ubiegającej się

o rentę uległ zmianie w stosunku do stanu od ustania prawa do ostatnio pobieranego świadczenia. Poprawa stanu zdrowia, zgodnie z ugruntowanym orzecznictwem, jest podstawą do odmowy dalszego prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy (zob. np. wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia

16 lutego 2016 r., LEX nr 2020434). Jeśli tej poprawy brak, a contrario nie ma podstaw do odmowy przyznania świadczenia rentowego na dalszy okres. Dokonanie oceny niezdolności do pracy ubezpieczonego powinno nastąpić przy uwzględnieniu regulacji art. 12 ustawy emerytalnej, zgodnie z treścią którego niezdolność do pracy jest kategorią ubezpieczenia społecznego łączącą się

z całkowitą lub częściową utratą zdolności do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu bez rokowania jej odzyskania

po przekwalifikowaniu. Przepis art. 12 ust. 2 i 3 ustawy emerytalnej rozróżnia dwa stopnie niezdolności do pracy – całkowitą i częściową. W myśl

ww. przepisów osobą częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji. Z kolei całkowita niezdolność do pracy polega na utracie zdolności do wykonywania jakiejkolwiek pracy. Przesłanka niezdolności do jakiejkolwiek pracy odnosi się do każdego zatrudnienia w innych warunkach niż specjalnie stworzone na stanowiskach

pracy odpowiednio przystosowanych do stopnia i charakteru naruszenia sprawności organizmu (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 grudnia 2000 r., II UKN 134/00 i z dnia 7 września 1979 r., II URN 111/79).

Przy ocenie stopnia i trwałości tej niezdolności oraz rokowania, co do jej odzyskania uwzględnia się zarówno stopień naruszenia sprawności organizmu, możliwość przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji, jak i możliwość wykonywania pracy dotychczasowej lub podjęcia innej oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne ubezpieczonego (art. 13 ust. 1 ustawy emerytalnej) (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 stycznia 2004 r., II UK 222/03).

Ocena niezdolności do pracy w zakresie dotyczącym naruszenia sprawności organizmu i wynikających stąd ograniczeń możliwości wykonywania zatrudnienia wymaga z reguły wiadomości specjalnych.

W sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych dotyczących prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, do dokonywania ustaleń w zakresie oceny stopnia zaawansowania chorób oraz ich wpływu na stan czynnościowy organizmu, uprawnione są osoby posiadające fachową wiedzę medyczną, a zatem okoliczności tych można dowodzić tylko przez dowód z opinii biegłych sądowych, zgodnie z treścią art. 278 k.p.c. Opinia biegłego ma na celu ułatwienie sądowi należytej oceny zebranego materiału dowodowego wtedy, gdy potrzebne są do tego wiadomości specjalne. Dlatego też opinie sądowo - lekarskie sporządzone w sprawie przez lekarzy specjalistów, mają zasadniczy walor dowodowy dla oceny schorzeń ubezpieczonego (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 11 lutego 2016 r., III AUa 1609/15).

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy przeprowadził postępowanie dowodowe z uwzględnieniem dokumentacji medycznej odwołującego oraz

w oparciu o jej analizę dokonaną przez powołanych w sprawie biegłych sądowych lekarzy z zakresu neurologii, chorób wewnętrznych, reumatologii, ortopedii oraz dermatologii. W świetle tak przeprowadzonego postępowania dowodowego Sąd uznał, że stan zdrowia odwołującego na dzień wydania skarżonej decyzji uzasadnia stwierdzenie, iż w dalszym ciągu jest on osobą częściowo niezdolną do pracy. Ocena Sądu co do stopnia naruszenia organizmu odwołującego znajduje potwierdzenie przede wszystkim w opinii biegłego sądowego z zakresu dermatologii, który wskazał, że odwołujący od 18 roku życia cierpi na łuszczycę. Biegły dermatolog podkreślił, że zdiagnozowane u odwołującego schorzenie skóry w postaci łuszczycy ma charakter wieloletni, zaś stosowane w jego przypadku leczenie nie przynosi oczekiwanych rezultatów. Biegły zaznaczył również wpływ innych współistniejących u odwołującego schorzeń zarówno na naruszenie stopnia organizmu odwołującego, jak i rokowania co do leczenia łuszczycy, wskazując, iż leczenie przedmiotowego schorzenia jest utrudnione. Sąd miał na względzie zastrzeżenie organu rentowego co do opinii biegłego (k. 117-118 a.s.), który wskazywał, że biegły nie przytoczył dokumentacji potwierdzającej ewentualne zaostrzenie przebiegu choroby z dużym nasileniem dolegliwości ani też stopnia upośledzenia organizmu. Sąd nie podzielił tych zastrzeżeń. Biegły w sposób jednoznaczny sformułował wnioski opinii i rzeczowo wyjaśnił na jakich podstawach uznał odwołującego za osobę częściowo niezdolną do pracy, odwołując się przy tym do współistniejących schorzeń, posiadanych przez odwołującego kwalifikacji oraz ostatnio wykonywanego przez niego zawodu. Sąd miał również na względzie, że choć inni powołani w sprawie biegli nie stwierdzili u odwołującego niezdolności do pracy w zakresie swoich specjalności, to wskazywali na ich potencjalne połączenie ze zdiagnozowanym u odwołującego schorzeniem w postaci łuszczycy. Takie stwierdzenie znalazło się m. in. w opinii biegłej reumatolog, która wskazała, że zapalenie stawów może mieć podłoże łuszczycowe, co znalazło potwierdzenie w opinii biegłego dermatologa.

Z tych też względów Sąd podzielił stanowisko biegłego dermatologa, mając również na względzie możliwość wykonywania przez niego pracy zgodnie z posiadanymi kwalifikacjami. Odwołujący ma wykształcenie zasadnicze

zawodowe, przed laty pracował w wyuczonym zawodzie ślusarz-mechanik, prowadził działalność gospodarczą jako sklepikarz, a przez ostatnie

6 lat był zatrudniony jako pracownik ochrony. Ponadto okresy zatrudnienia były przerywane okresami pobierania renty z tytułu niezdolności do pracy.

Tym samym Sąd stwierdził, że odwołujący posiada kwalifikacje jako przede wszystkim pracownik fizyczny, w zakresie pracy fizycznej lekkiej. W ocenie biegłego dermatologa praca w ochronie jest dla odwołującego przeciwwskazana ze względu na wymóg długiego przebywania w pozycji stojącej, konieczności sprawnego przemieszczania się, co obciąża stawy kończyn dolnych, a także częstych zmiany temperatury otoczenia, co wpływa negatywnie na chorobowe zmiany skórne. Ponadto biegły wskazał na konieczność przekwalifikowania zawodowego. Stąd też w ocenie Sądu nie można uznać, że odwołujący jest

w pełni zdolny do wykonywania dotychczasowej pracy.

W konsekwencji powyższego zdaniem Sądu należało uznać, że stopień naruszenia organizmu odwołującego, wywołany chorobą łuszczycową,

w dalszym ciągu uzasadnia stwierdzenie, że nie jest on zdolny do wykonywania pracy zgodnie z posiadanymi kwalifikacjami. Tym samym Sąd stwierdził,

że jego stan zdrowia nie uległ poprawie w porównaniu do stanu zdrowia sprzed wydania decyzji, wobec czego przysługuje mu prawo do renty.

Mając na względzie powyższe Sąd Okręgowy orzekając co do istoty sprawy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 12 stycznia 2017 r. w ten sposób, że przyznał W. W. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres od 1 grudnia 2016 r. do 31 grudnia 2018 r. Okres, na jaki przyznano odwołującemu prawo do renty, ustalono na podstawie art. 129 ustawy emerytalnej w oparciu o wskazania biegłego dermatologa co do konieczności przeprowadzenia badań kontrolnych w okresie dwóch lat.

Natomiast w zakresie odwołania od decyzji z dnia grudnia 2016 r. Sąd umorzył postępowanie na podstawie art. 355 § 1 k.p.c., z uwagi na to, że sam organ rentowych uchylił przedmiotową decyzję (jako wydaną przedwcześnie), a zatem odwołanie od nieistniejącej decyzji stało się bezprzedmiotowe.

SSO Renata Gąsior

ZARZĄDZENIE

(...)

(...)